

Ja, vi sørger for flere helsesøstre

SKOLEHELSETJENESTEN

BENT HØIE
Helse- og omsorgsminister (H)
TORBjørn RØE ISAKSEN
Kunnskapsminister (H)

– Ikke si at jeg skal gå til helsesøster, for hun er ikke her!

For noen år siden fortalte Barneombudet at mange barn kom med dette svaret hvis de ble rådet til å gå til helsesøster. De opplevde at helsesøsters dør som regel var lukket og låst når de trengte hjelp.

AT SKOLEN har en helsesøster, er ikke bare viktig for gutten som har vondt i foten og jenten som har vonde tanker. Det er også viktig for å forebygge fysiske og psykiske plager blant barn og unge. Det er viktig for å skape et godt læringsmiljø, og for å forebygge frafall.

Det er med andre ord mange gode grunner til å styrke skolehelsetjenesten og satse på flere helsesøstre. Det er nettopp dette vi har gjort fra aller første dag i regjering. Vi har nå styrket helsestasjonene og skolehelsetjenesten med over én milliard kroner. Det har gitt resultater. I 2014 kom det en økning på 112 flere helsesøsterårsverk. Året etter økte antallet med ytterligere 135 årsverk.

LEKTOR CHRISTIAN LOMSDALEN spør i BT 4. februar om regjeringen vil sørge for flere helsesøstre. Svaret er et helhjertet ja. Vi fortsetter satsingen på skolehelsetjenesten. I tillegg sørger vi for flere psykologer i kommunene. Gjennom et rekrutteringstilskudd som vi innførte da vi kom i regjering, er det blitt 350 flere psykologer i Kommune-Norge. Vi tror og håper at kommunene vil bruke disse psykologenes kompetanse på skolene og i skolehelsetjenesten.

LOMSDALEN MENER at Helsedirektoratets normtall for årsverk på helsestasjonene og i skolehelsetjenesten bør revideres. Vi har gitt direktoratet i oppdrag å vurdere virkningene av en bindende minimumsnorm og kartlegge hvilke yrkesgrupper som arbeider i tjenesten. Det vil gi oss nyttig kunnskap om hvordan vi skal gjøre skolehelsetjenesten enda bedre. Slik at vi kan sørge for at flere barn og unge møter en åpen dør når de går til helsesøsters kontor for å søke hjelp.

RESULTATER: Vi har nå styrket helsestasjonene og skolehelsetjenesten med over én milliard kroner. Det har gitt resultater, mener de to ministrene.

FOTO: SCANPIX

Ski glir ikke så verst på gress

Vi glipper gjennom vannsølet på rød Swix, for hvem tar klister med til fjells i januar?

KLIMAENDRINGER

ELLEN VISTE
Rådgiver, Bjerknessenteret for klimaforskning

TO HVITE STRIPER krysser beltet av reinlav. To spor av vinter i mildværs misereren, ett til hver ski. Himmelen er blå, det er en lørdag midt i januar, og fjellet burde vært fullt. Men mellom gressstuser og kvister er løypene nesten tomme, og flekkene av snø har hull etter fotgjengere, feitsykler og hunder. Det har regnet på Geilo, og det drypper fortsatt av det norske skieventyret.

Føret veksler mellom slaps og skare. Kart fra senorge.no viser at bare én eller to vintre har vært mer snøfattige her siden 1958, det første året med data. I lavlandet på Østlandet er bakken bar, og først fra Finse og vestover viser kartet snø som normalt. Det skal bli verre, men vi vet det ikke da. I februar finnes det knapt områder med normale snømengder sør for Sognefjell og Dovre. Rundt Hallingdal, Golsfjellet og Valdres lyser det rødt: Verste år siden 1958. Det er en vinter av et slag som kan oppstå helt naturlig, men som truer nasjonalkisjeer om de kommer tett.

PÅ GEILO DENNE januar dagen er det tre av oss, et vennepar og jeg. Selvfølgelig skal vi på ski, og vi kan slite, det er sunt, vi kan gå fiskeben, på stavene, så lenge det går ned igjen når vi når toppen. Ski glir slett ikke så verst på gress. Vi glipper gjennom vannsølet på rød Swix, for hvem tar klister med til fjells i januar?

I skråningen ved alpinbakken ligger harde klumper med et gulgrønt skjær av kunstsno. Det var kaldt tidligere i uken, og snøkanonene pøste ut fyllmasse. Men etter at varmegradene kom, er det nytteløst å sprute vann ut i luften. Året 2016 var det varmeste som er målt for kloden. Britiske UK Met Office og de amerikanske institusjonene Nasa og NOAA brukte data tilbake til henholdsvis 1850 og 1880 og kom til samme konklusjon. Ikke i noen landområder i verden var fjoråret kaldere enn normalt. Dermed danket 2016 ut det nest varmeste året: 2015.

I NORGE VAR 2016 det tiende varmeste i Meteorologisk institutts måleserie, som går tilbake til 1900. Samlet sett var 2014 varmest her hos oss. Men i Arktis var det rekordvarmt i fjor: 6,5 grader varmere enn normalt i Longyearbyen. I gjennomsnitt for hele året var det -0,1 grader – nesten plussgrader – i et område der landskapet er stablet opp av permafrost.

I en bakke går det galt. Det er sporete, hun faller, skrubber bare hender mot den skarpe skaren. Alvorlig er det ikke, men det småblør fra knokkene på seks fingre. Vi setter oss og tar frem matpakken, med utsikt mot en islagt myr. Der

ute stavrer fire skiløpere seg over is og store gressflater.

«Jeg liker egentlig ikke å gå på ski», sier hun.

Han ser på henne. Forsiktig. Ser mot hendene hennes, ser på skistøvlene sine, så utover mot myren vi skal krysse etterpå. De har nettopp bygget skistativ i det nye rekkehuset. Det har plass til ti par ski, i tillegg til de fire som står i boden og det ene som forsvant med flyttelasset.

MED MYRIS under skisålen fremstår silkeføre som et fenomen fra en fjern fortid. Når var det sist ordentlig snø? Det var ikke verst i vest i fjor. Og i begynnelsen av august 2015 meldte NRK at syklistene på Rallarvegen fremdeles måtte ta toget for å komme forbi de store snøfonnene mellom Finse og Hallingskeid. På store deler av Vest-Vidda, ved Mjølfjell og Vikafjellet og i deler av Jotunheimen var det mer snø i 2015 enn i noe år siden 1958. Vinteren var mild og våt, før det ble kaldt i smeltemånedene mai, juni og juli. De ivrigste gikk på ski hele sommeren.

KLIMAENDRINGER TAR IKKE snøen av de høyeste toppene. Fra 1931 til 2009 økte snømengden i de delene av Sør-Norge som ligger over 850 meter over havet, ifølge rapporten Klima i Norge 2100. De to siste tiårene var grensen riktignok hevet til 1350 meter. Varmere luft inneholder mer fuktighet, og så lenge temperaturen ikke stiger mye over null grader, betyr det mer snø. Men i de lavere områdene, der vi bor, er det blitt mindre snø, og de fleste steder kommer snøen senere og smelter bort tidligere enn før.

Det vil fortsatt være år med dager da bergenserne våkner til akeføre på Fløyen, men det vil gå lenge mellom hver gang.

Også i fremtiden vil det være slik. Vintertemperaturen på Vestlandet vil være fire grader høyere ved slutten av århundret, hvis vi ikke gjør noe for å begrense drivhusgassutslippene våre, ifølge klimaprofilene for Hordaland og Sogn og Fjordane som kom i fjor. Selv da vil det kunne snø mer i de høyeste områdene på Hardangervidda og i Jotunheimen. Men det vil være langt mindre snø enn nå i lett tilgjengelige søndagsparadis som Gullfjellet, Kvamskogen og Nordmarka. Det vil fortsatt være år med dager da bergenserne våkner til akeføre på Fløyen, men det vil gå lenge mellom hver gang.

SKIENE GLIR MER FREMOVER og mindre bakover. Det er kaldere, snøen bærer, og når himmelen speiler seg i holken, står vi alle der og smiler. Å begrense klimaendringer handler om mer enn å redde den norske skigleden. Men den gir oss ikke mindre grunn til å prøve. Solen nærmer seg horisonten, og antydningen av en ring rundt den vitner om at det finnes iskrystaller der oppe. Den kan bli fin, denne vinteren, og dette århundret. I morgen er vi lovet bare kuldegrader.

SKITUR ANNO 2017: Å begrense klimaendringer mindre grunn til å prøve, skriver Ellen Viste. Bildet er

handler om mer enn å redde den norske skigleden. Men den gir oss ikke fra Geiloområdet. FOTO: PRIVAT

Kunsten å ødelegge en akse

GRØNT PUSTEROM: La oss beholde balansen og pusterommet som den grønne flekken ved DNS gir oss i sentrum, skriver innsenderen. ARKIVFOTO: ØRJAN DEISZ

DNS-UTBYGGING

DIANE A. BERBAIN
Bystyrerepresentant (MDG)

BYRÅD ANNA ELISATRYTI ser for seg en slags «Louvre-pyramide» som nybygg ved Den Nationale Scene (DNS). Det er ingen tvil om at teateret trenger mer plass, men det kan ikke gjennomføres ved en vekst som vil spise opp et grønt, fredet areal. La det leve!

Ovenfra, men også når man står utenfor DNS, ser man en

plan med flott symmetri. La oss beholde balansen og pusterommet som den grønne flekken gir oss i sentrum. DNS er Norges første nasjonale scene, selv om den opprinnelige utgaven i tre brant ned, bygget i datidens arkitektoniske stil – jugendstil. Ikke la det bli forstyrret av et bygg i utakt ved siden av.

LOUVRE-PYRAMIDEN LIGGER midt i den historiske aksene i Paris, som starter der og slutter ved la Défense, og som går gjennom Place de la Concorde, Luxor-

obelisken, Champs-Élysée og Triumfbuen. Om man er observant, ser man at DNS også ligger midt i en flott akse som starter der, og som fortsetter via den blå steinen, Ole Bull-statuen, musikkpaviljongen, Festplassen, biblioteket, og Ulriken.

Et nytt bygg ved siden av vil da ligge utenfor aksene og ødelegge en svært estetisk balansert plan. Bygger man under bakkenivå og reetablerer parken etter ferdigstillelse, kan man gå for det.

Sykt flink pike

LIKESTILLING

AIDA MATRE
NHH-student

SOM FAGLIG MOTIVERT jente blir man lett stemplet som «flink pike». Det er ikke lett å finne en presis definisjon av begrepet, men de fleste av oss forstår det som «jenter som er pliktoppfyllende, klarer å ha mange baller i luften, er sliten, og som egentlig hadde vært lykkeligere om hun tok det mer med ro».

Begrepet er problematisk av flere årsaker. For det første bidrar uttrykket til å bagatelisere de som faktisk er syke. For det andre brukes det ofte som en slags hersketeknikk overfor jenter som er ambisiøse og når høyt for å få dem til å sette på bremsene eller tvile på sitt eget ambisjonsnivå. «Flink pike» har en åpenbar negativ klang, og det er neppe noen som finner det motiverende.

I VERSTE FALL kan man hindre dyktige jenter i å strekke seg etter viktige posisjoner i blant annet næringslivet, politikken og akademien. Dette fordi de blir fortalt av samfunnet at de ikke har stor nok kapasitet til å håndtere «så mye på en gang».

Videre rammer uttrykket utelukkende kvinner. Det virker

SYKELIGGJØRING: Kvinnelige prestasjoner blir sykelliggjort, mens de egentlig burde blitt heiet frem, skriver Aida Matre. FOTO: SCANPIX

som man tenker at kvinner og menn ikke tåler samme mengde press. Man hører svært sjelden om «flinke gutter», selv om det finnes utallige gutter som også er pliktoppfyllende og presterer på mange av livets arenaer. Det kan føre til at gutter som kanskje burde ta det mer med ro, ikke gjør det, fordi det er et «kvinnelig» fenomen.

På samme tid blir mange kvinnelige prestasjoner sykelliggjort, mens de egentlig burde blitt heiet frem. Man omtaler kvinner som noe skjørt – noe som i større grad enn menn må passes på. Det er det selvfølgelig ingen grunn til.

Å GI BEGGE KJØNN samme muligheter innebærer også å anerkjenne at kvinner i like stor grad som menn er i stand til å takle ansvar, lederskap og stress, og

ikke minst oppmuntre dem til å kaste seg ut i nye situasjoner ved å prøve og feile.

Omtrent én av fem studenter oppgir at de sliter psykisk, og dem det gjelder burde selvfølgelig bli møtt med et godt tilbud. Innleggets intensjon er overhodet ikke å så tvil om dette. Det er likevel ingen løsning å sykelliggjøre alle dyktige kvinner. Da kan samfunnet gå glipp av avgjørende ressurser som burde vært brukt til å fylle viktige posisjoner. Det er et åpenbart tap om uttrykket fører til at de beste ressursene ikke når frem, uavhengig av kjønn.

«Flinke piker» er ikke først og fremst slitne. De jeg kjenner er dyktige, hardtarbeidende og ambisiøse, og burde omtales deretter.